

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Magyartarka Tenyésztők Egyesülete Jubileumi Szakmai Nap

Bonyhád
2014. június 19.

Helyzetkép – a mezőgazdaság teljesítménye

2013-ban az MSZR első előzetese szerint **a mezőgazdaság kibocsátása** folyó áron 2265 Mrd Ft volt, 2012-höz viszonyítva +4,2%

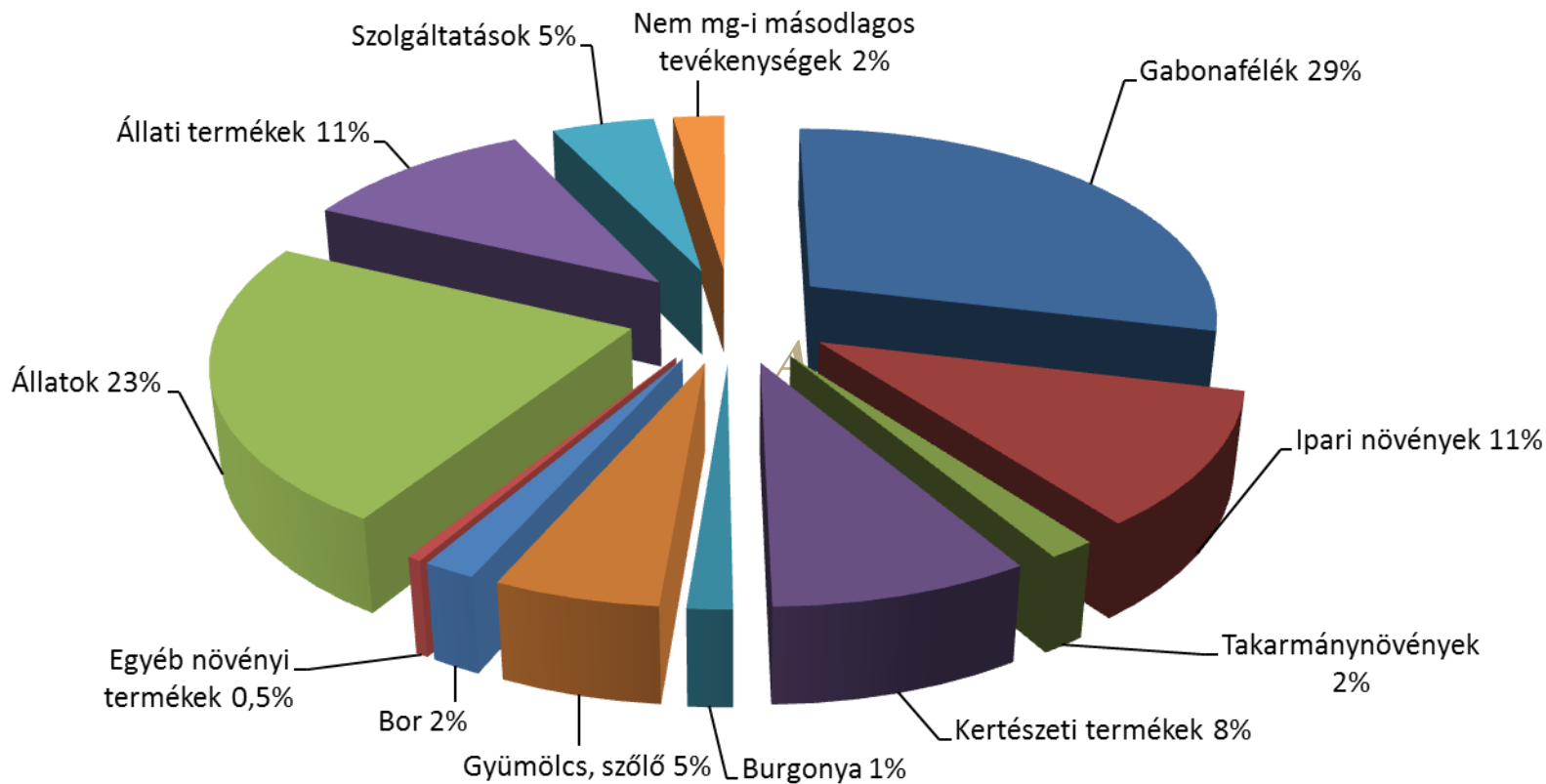
- Növénytermesztés 1333 Mrd Ft, +6,2%
- Élő állatok 524 Mrd Ft, +0,1%
- Állati termékek 245 Mrd Ft +2,2%

A kibocsátás növekedése meghaladta a termelési költségeket, ezért nőtt a mezőgazdasági termelés jövedelmezősége:

- Bruttó hozzáadott érték: +7,5%
- Nettó vállalkozói jövedelem: +13,2%

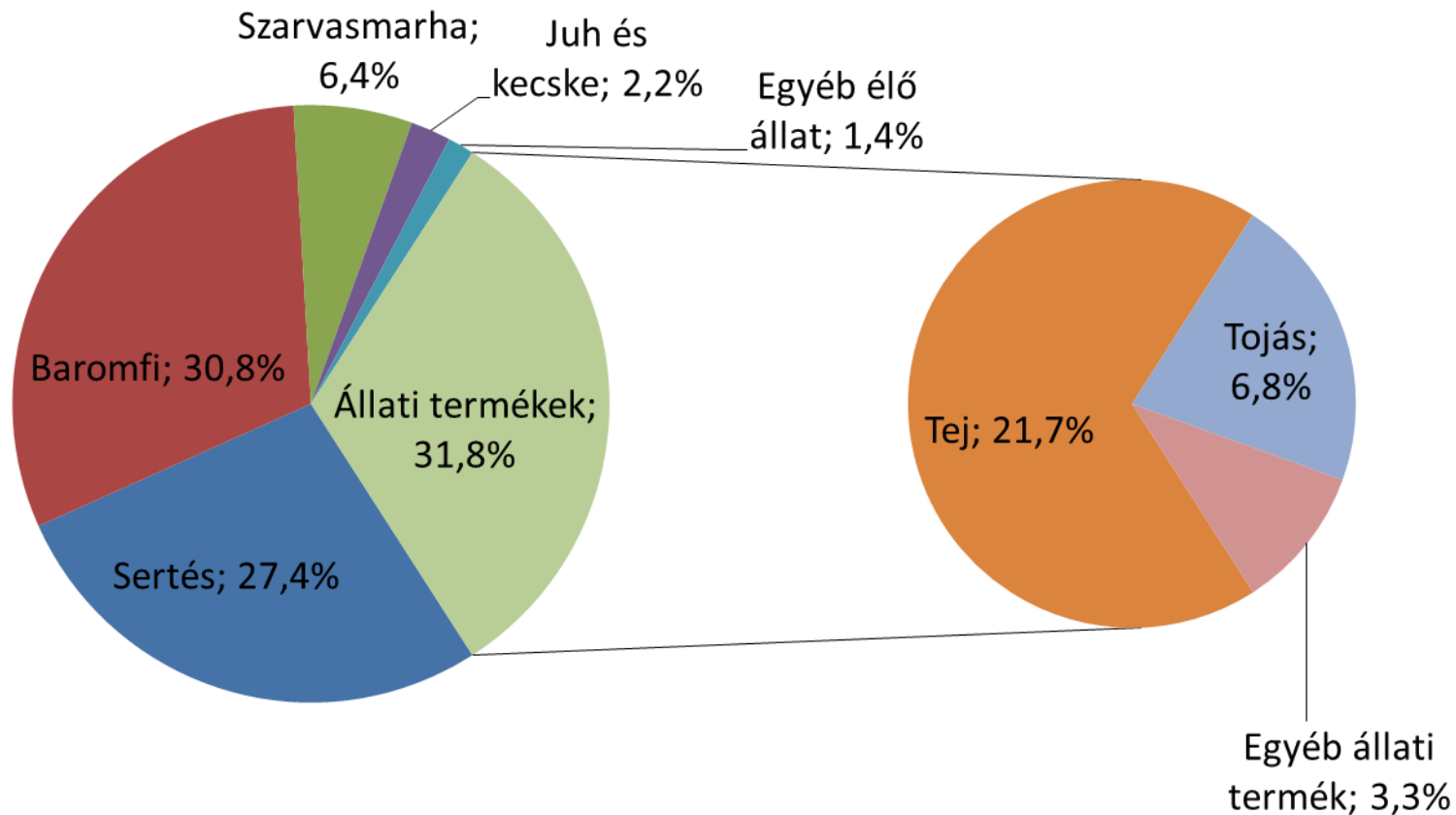

A mezőgazdasági termelés szerkezete 2013-ban

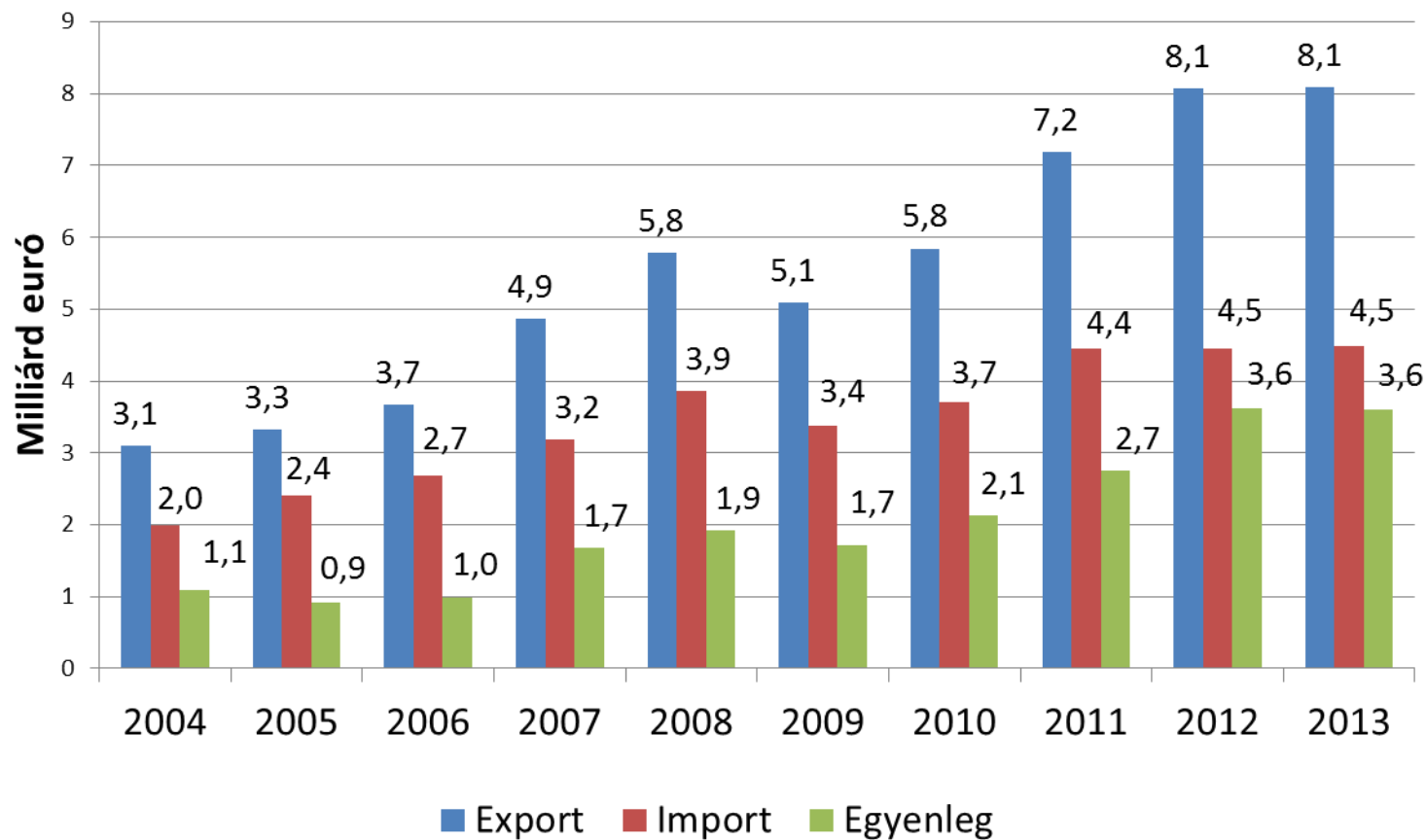

Az állattenyésztés kibocsátásának szerkezete, 2013

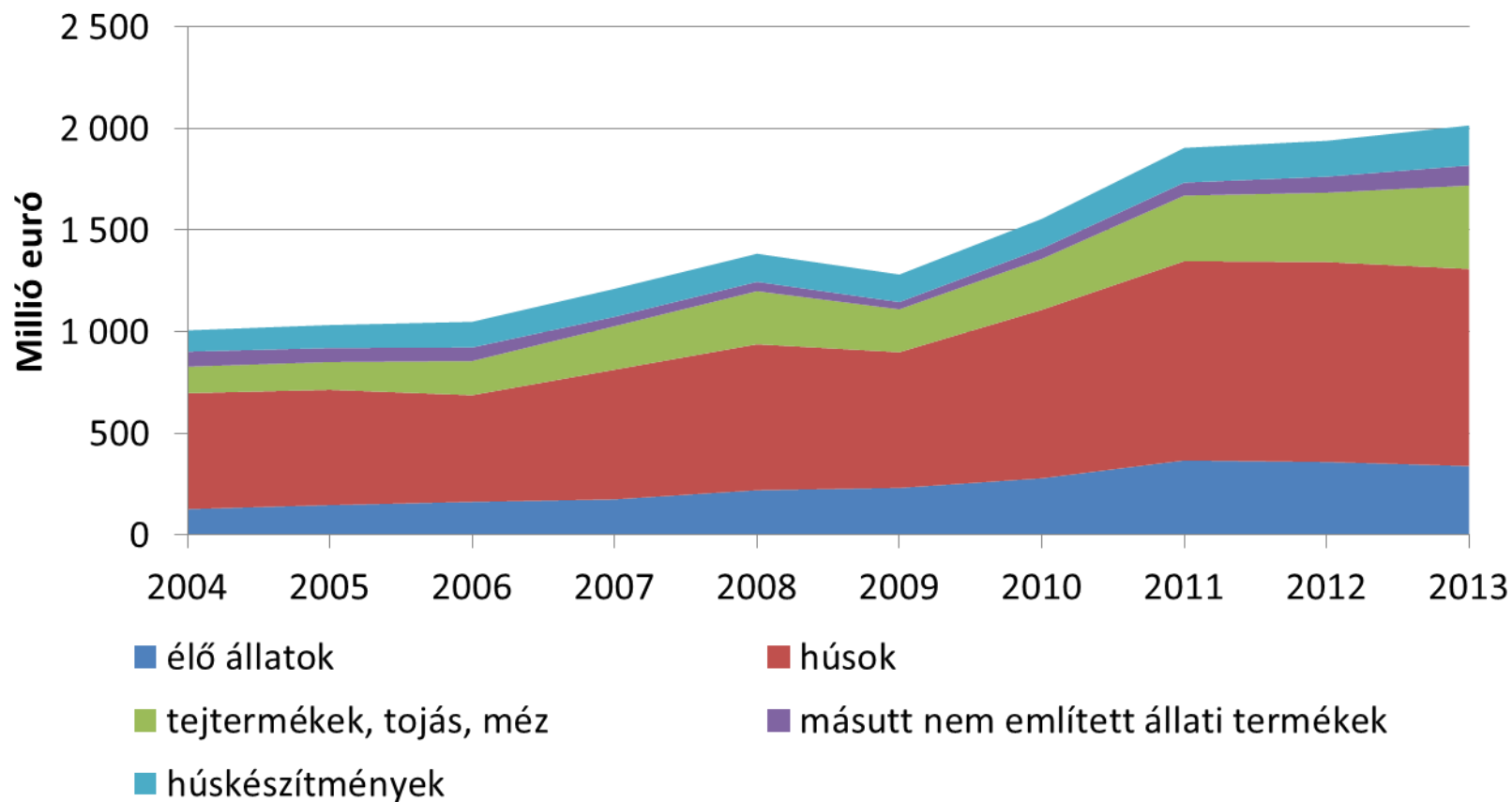

Agrár-külkereskedelem alakulása

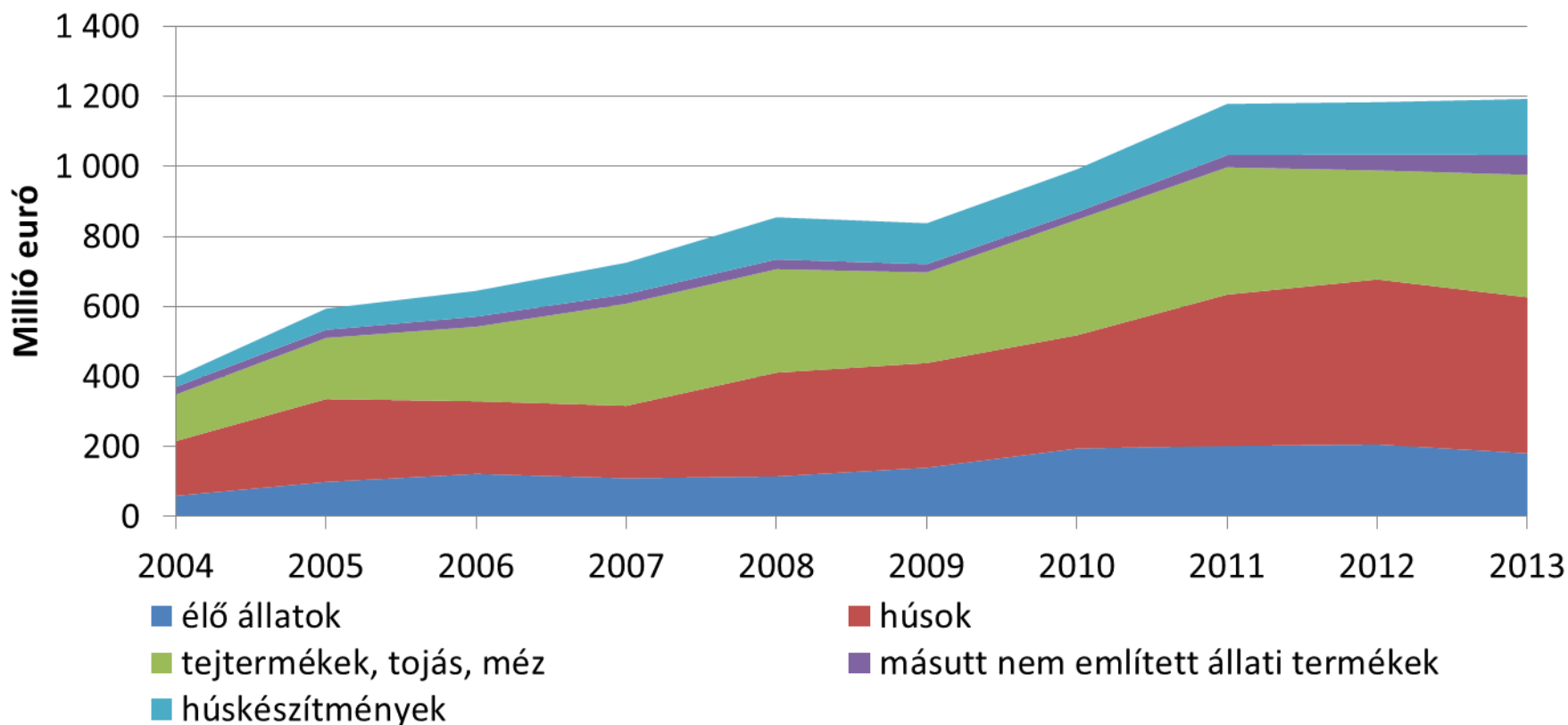

Az állattenyésztés kivitelének alakulása

Az állattenyésztés behozatalának alakulása

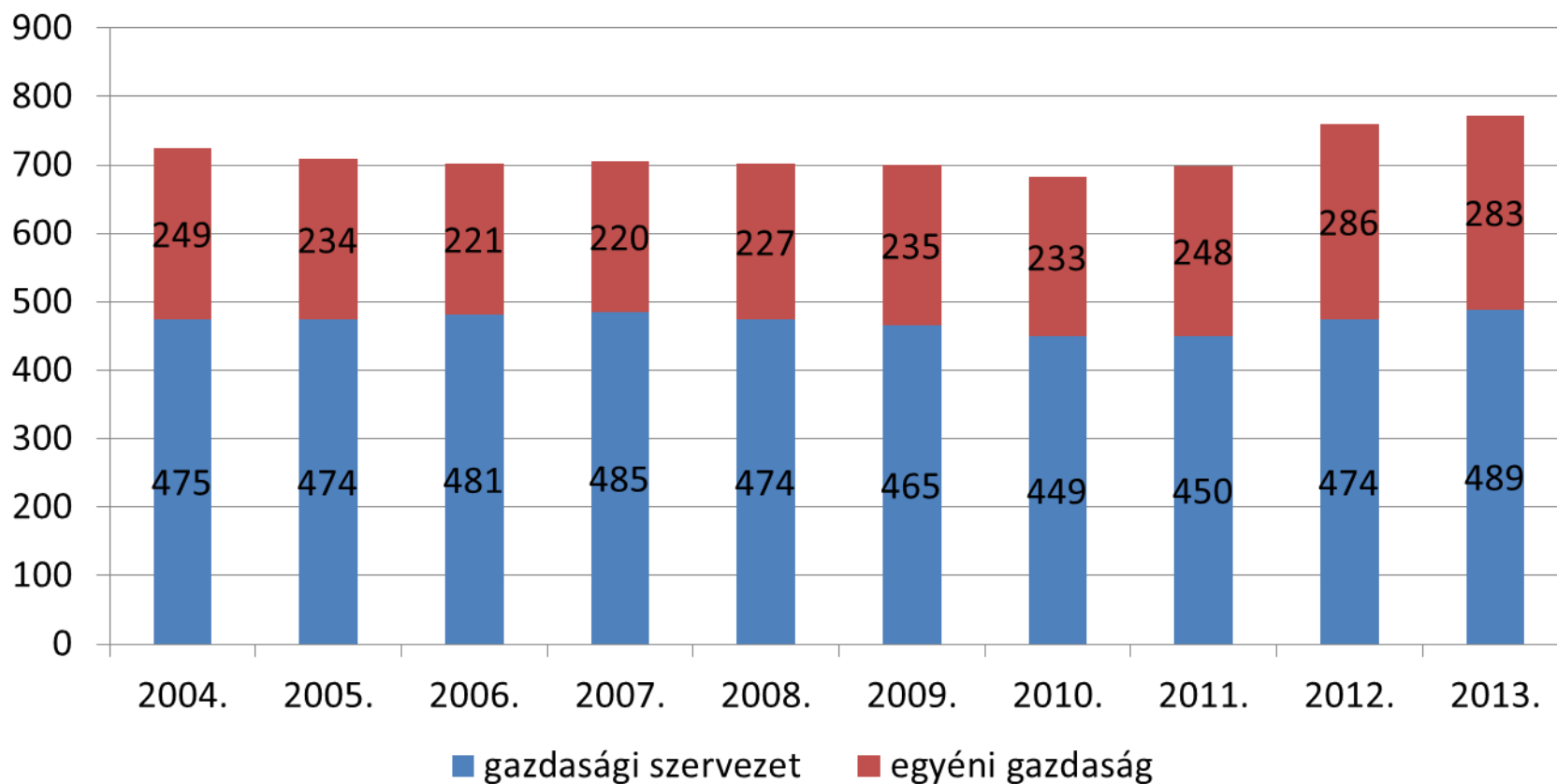

Állattenyésztés

- Kormány agrárpolitikájában központi szerepet kapott az állattenyésztés fejlesztése.
- A kormányzati intézkedések első pozitív hatásai már látszanak.
- Az ágazat sajátosságai miatt az eredmények nagy része hosszabb időtávon jelentkezik.
- A szarvasmarha-állomány 2011-ben kezdődött növekedése az elmúlt évben tovább folytatódott, így a számuk 2013 végére már meghaladta a tíz évvel ezelőttit.
- A tehénállományon belül a növekedés elsősorban a hús-, és a tejhasznú teheneknek köszönhető.

A szarvasmarhák száma gazdálkodási formák szerint (ezer db)

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Közvetlen támogatások 2014

I. pilléres támogatások 2014

- **SAPS területalapú támogatás 2014:**
 - 227 euró/hektár (kb. 68 000 Ft/hektár)
- **Termeléshez kötött különleges tej támogatás 2014. évi kerete** 43,3 millió euró, a fajlagos támogatás árfolyamtól függően 9 Ft/kg körül várható.

A SAPS és a különleges tej támogatás esetében október 16-tól 50% **előleg** kifizetését tervezzük **2014-ben is.**

- **A kérődző szerkezetátalakítási program** várható támogatási összegei a 2013. évihez hasonlóan alakulnak.

Nemzeti Támogatások

Nemzeti agrártámogatások

2014-ben a főbb jogcímek keretösszegekkel az alábbiak:

– sertés állatjóléti támogatás	8,5 milliárd forint*
– baromfi állatjóléti támogatások	8,0 milliárd forint*
– állati hulla ártalmatlanításának támogatása	3,0 milliárd forint
– állatbetegségek megelőzése	7,5 milliárd forint
– sertés stratégia	1,6 milliárd forint
– tenyésztésszervezési támogatás	815 millió forint
– szárított takarmány de minimis támogatása	240 millió forint
– rendezett piaci kapcsolatok támogatása	90 millió forint

(*Az I-III. negyedév kifizetései valósulhatnak meg tárgyévben, a IV. negyedév a támogatás technikájából adódóan átcsúszik 2015-re)

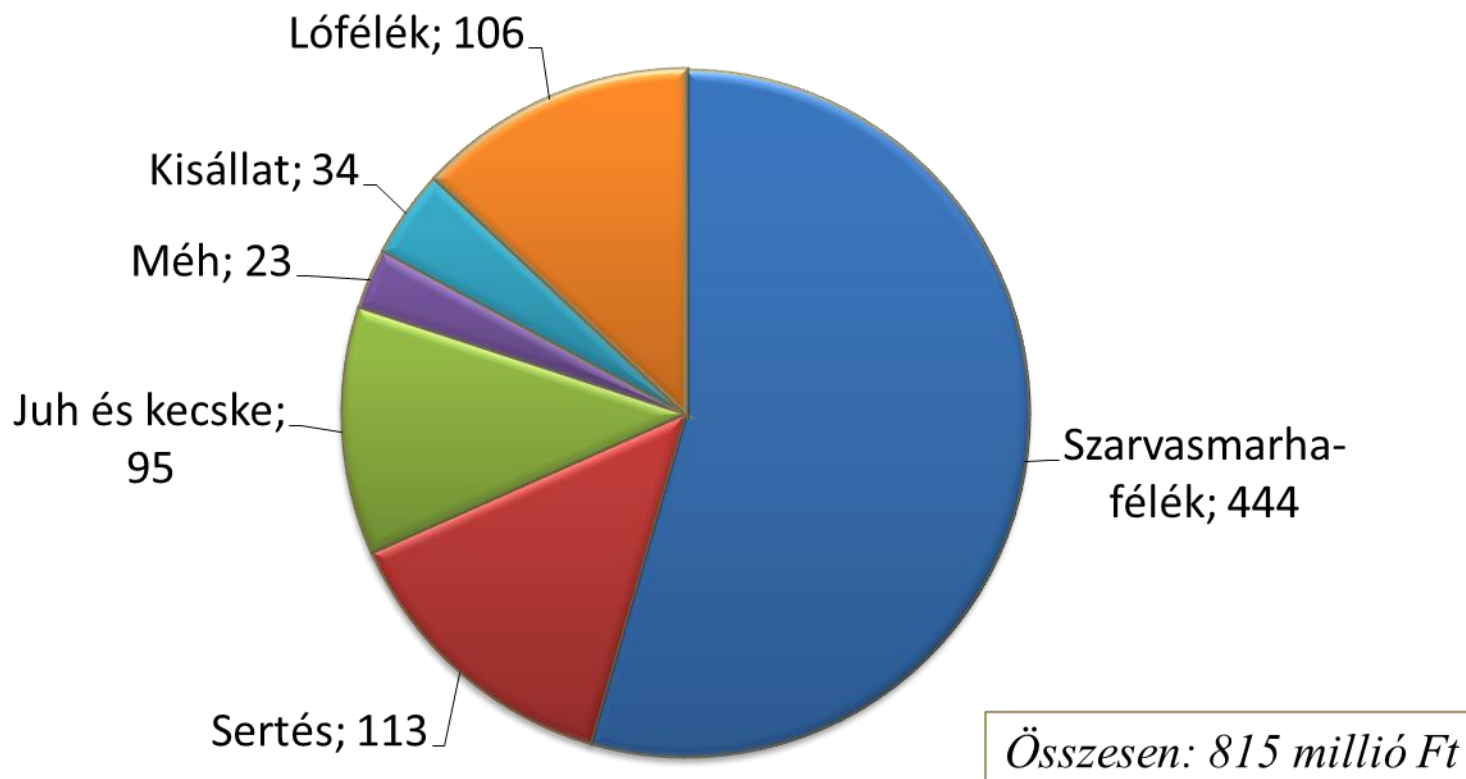
2015-ben a tárca tervezi ezen támogatások fenntartását, a támogatási keretösszegek a 2015. évi költségvetés függvényében alakulnak.

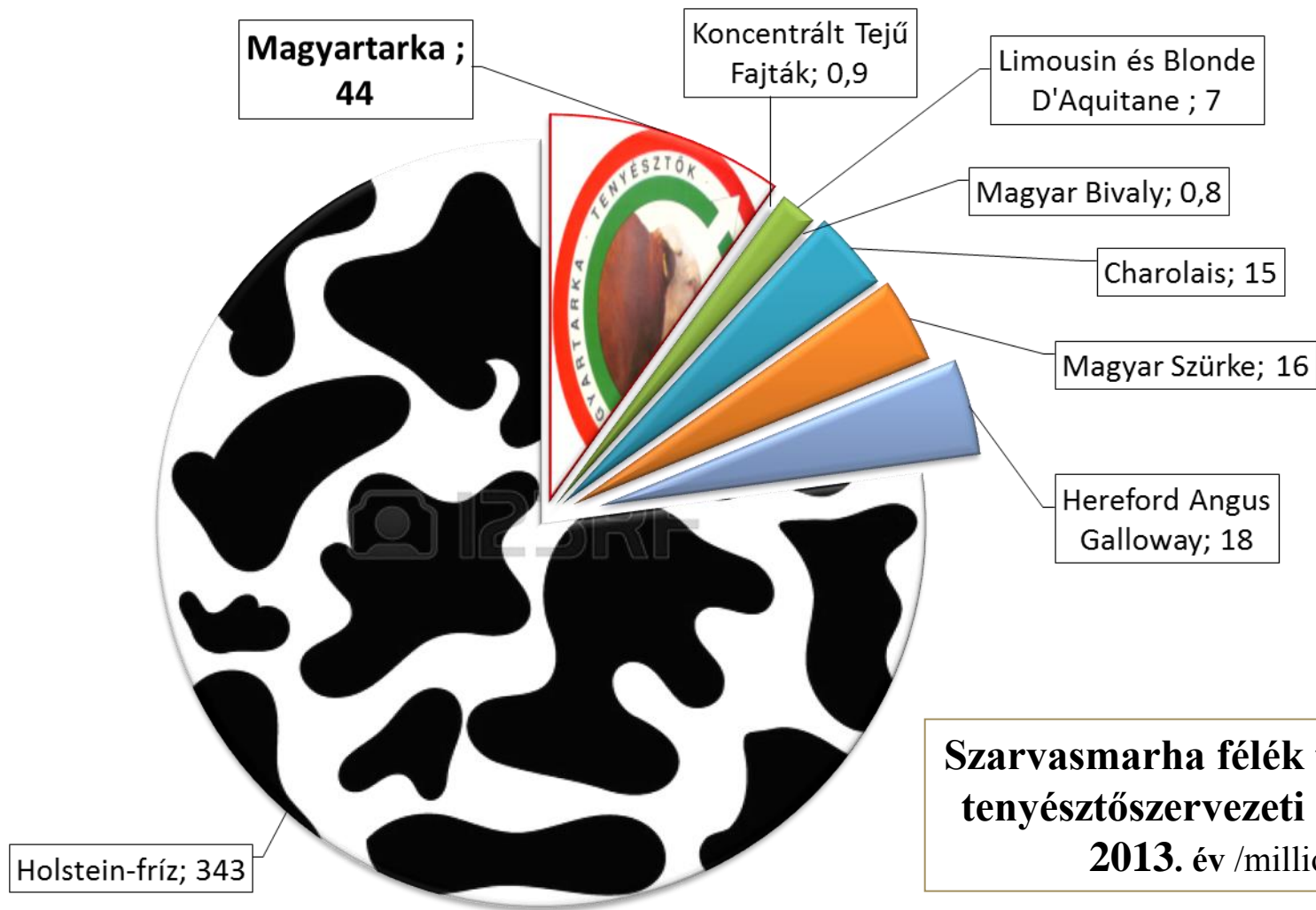
Állatjóléti, állati hulla támogatás meghosszabbítva ciklus végéig, állatbetegségek (fajlagos emelés) és tenyésztésszervezés (prolongáció) folyamatban.

Tenyésztésszervezési támogatás

Állatfajonként 2013. /millió Ft/

**Szarvasmarha félék támogatása
tenyésztőszervezeti bontásban
2013. év /millió Ft/**

Összesen: ~ 444 millió Ft

Csekély összegű támogatások változásai 2014-től

MEZŐGAZDASÁGI DE MINIMIS

- Egyéni keretösszeg: **15 000 euró/3 év (megduplázódott, hiszen eddig csak 7500 €/termelő/3 év volt)**
- Változás (egy és ugyanazon vállalkozás): Az egy tulajdonosi/befolyásolási körhöz tartozó üzemek esetében a de minimis összegeket össze kell vezetni, tehát már nem csak regisztrációs szám szerinti nyilvántartás kötelező.
- Hatály: mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével foglalkozó vállalkozások

ÁLTALÁNOS DE MINIMIS

- Egyéni keretösszeg: **200 000 euró /3 év (változatlan)**
- Hatály (agrárágazatban): mezőgazdasági feldolgozók/forgalmazók, vadászat, erdészet
- Egy és ugyanazon vállalkozás

Védett őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzése

A 2014-2020 közötti Vidékfejlesztési Program tervezési szakaszában fenti két jogcím összeolvasztásával egy intézkedést tartalmaz (Állati genetikai erőforrások megőrzése támogatás).

Az intézkedés a két jogcím letisztított, finomított folytatása, amely során a

I. 38/2010. (IV. 15.) FVM rendelettel támogatott terület – VP 5.0 verziójában szereplő – tervezett változásai:

egyszintű támogatás bevezetése – nukleusz szint támogatása
baromfifélék esetében vegyes ivarú állományok támogatása
támogatási összegek emelkedése.

II. 17/2012. (II. 29.) VM rendelettel támogatott terület – VP 5.0 verziójában szereplő – tervezett változásai:

a jelenlegi számlával történő elszámolás helyett normatív, állategység alapú támogatás
baromfifélék az ex situ célprogramból nem támogathatóak
tájékoztatás és ismeretterjesztés célprogram megszűnése.

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

KAP reform 2015-2020

A 2014-2020 közötti többéves pénzügyi tervről szóló megállapodás főbb számai

Mrd €	2007-2013 Mrd €	2014-2020 Mrd €	Változás Mrd €	Változás (%)
EU teljes költségvetés	994	960	-34	97
KAP költségvetés	421	373	-48	89
Közvetlen támogatások (és piaci intézkedések)	319	278	-41	87
Vidékfejlesztés	98	85	-13	87
Magyarországra jutó KAP támogatás	10,4	12,3	1,9	118
Magyarország részesedése a KAP támogatásokból (%)	2,36	3,19	0,83	135
Magyarország közvetlen támogatási allokációja	6,6	8,8	2,3	135
Magyarország vidékfejlesztési allokációja	3,9	3,5	-0,4	89

Alaptámogatás (SAPS)

- **Legfontosabb eredmény:** a jelenlegi SAPS rendszer 2020-ig érvényben marad = támogatást kaphat minden olyan gazdálkodó, aki az adott évben támogatási kérelmet nyújt be
- Kizárólag az **aktív gazdák** jogosultak közvetlen támogatásra
 - akinek a mezőgazdasági tevékenysége nem jelentéktelen és/vagy
 - akinek elsődleges üzleti vagy társasági tevékenysége mezőgazdasági
- A hazai érdekérvényesítés során egyszerűbb fogalom-meghatározásra törekedtünk és sikerült elérni egy szűk **negatív lista** alkalmazását, amely a kizárható területeket tartalmazza, amelyet a tagállam tovább bővíthet
- **Negatív lista:** repülőterek, vasúti területek, vízművek, kereskedelmi ingatlanok, állandó sportterületek és rekreációs területek

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Zöldítés

Az új KAP „zöld komponense” az állattenyésztés szemszögéből 1.

- **Kötelező a tagállam és a gazdák számára is**, a közvetlen kifizetési nemzeti keretösszeg **30%-a** (konkrét értéke gazdálkodónként változhat)
- Általános érvényű (kivéve kigazdálkodók), évenkénti és nem szerződéses formájú
- A kölcsönös megfeleltetés követelményein túlmutat

Feltételei dióhéjban:

- Tárgyévben termesztett növények diverzifikálása
- Állandó gyepek fenntartása
- Ökológiai célterület kijelölése

Állattartói szemmel: e követelmények elsősorban a szántóföldi növénytermesztést „regulázzák”. Számunkra a takarmánynövények termesztésében játszhat szerepet. A gyepeket mi sem akarjuk elveszteni.

Az új KAP „zöld komponense” az állattenyésztés szemszögéből 2. – Terménydiverzifikáció

- Nem ugyanazt jelenti, mint a vetésváltás - a vetésváltás=időbeliség; termény diverzifikáció = térbeliség.
- Eredeti bizottsági javaslat: 3 ha felett 3 különböző növény termesztése.
- Kompromisszumos eredmény:
 - **10 ha alatt elegendő 1 növény,**
 - **10 ha szántó felett legalább 2 növény** (a fő növénykultúra a szántó terület legfeljebb 75%-át foglalhatja el),
 - **30 ha szántó felett 3 növény** termesztésének kötelezettsége (a fő növénykultúra nem teheti ki a szántóterület több, mint 75 %-át, továbbá a két fő növénykultúra együttesen nem teheti ki a szántóterület több, mint 95 %-át).

Az új KAP „zöld komponense” az állattenyésztés szemszögéből 2. – Terménydiverzifikáció folyt.

- Az egyes fajok, azon belül az **őszi** vetésű és a **tavaszi** vetésű fajtákat **különböző** kultúráknak kell tekinteni, még abban az esetben is, ha ugyanahhoz a nemzetséghez tartoznak.
 - **Állattartói szemmel**: Mo-n termesztett takarmánynövényeink mind különböző kultúrának minősülnek.
- **Mentesülő üzemtípusok**: egy vagy több követelményt automatikusan teljesítők (pl. biogazdaságok, **döntően gyepgazdálkodással foglalkozók**) valamint az állandó gyepterületek.
 - **Állattartói szemmel**: az állattartók jelentős része 75% feletti arányban művel gyepet, ezért mentesülhet.

Az új KAP „zöld komponense” az állattenyésztés szemszögéből 3. – állandó gyepek fenntartása

- Csak 5%-ban lehet csökkenteni a nagyságát a 7 év alatt
- Kompromisszum szerint: **tagállami szintű monitoring is megfelelő**
- Keretátlépés esetén következmény: **visszaállítási kötelezettség**
(azon termelők esetén, akiknek olyan földterület áll a rendelkezésükre, amelyet korábbi időszakban állandó legelőként vagy állandó gyepterületként használt földterületből alakítottak át)
 - **Állattartói szemmel:** a gyep fontos termelési tényezőnk, tehát a „barátunk”; védett gyepeket egyébként sem lehet feltörni; telepített gyepeink többnyire hosszú távú döntéseink eredményei.

Az új KAP „zöld komponense” az állattenyésztés szemszögéből 4. – ökológiai célterület

- Csak **15 ha szántó felett kötelező**;
- Konkrét lista, ami **magyar szempontból több kedvező elemet** tartalmaz (pl. lucerna, tájelemek, teraszok, kemikáliák használata nélkül termesztett energianövények, ugar).
- A **bevezetés kétlépcsős**: 2015-től a szántóterület 5%, majd egy 2017. évi felülvizsgálatától függően akár 7%.
- A célterületként elszámolható területnek **nem kell támogatható területnek lennie!**
- **Állattartói szemmel**: N-megkötő növényeket egyébként is termesztünk. Legeltetni a célterületeken is szabad.

Lehetséges ökológiai célterület típusok

- **1307/2013/EU rendelete 45 .cikk (2) bekezdés:** *A tagállamok 2014. augusztus 1-jéig döntenek arról, hogy az alábbiak közül egyet vagy többet ökológiai jelentőségű területnek tekintenek:*
 - a) **parlagon hagyott földterület;**
 - b) **teraszok;**
 - c) **tájképi elemek**, ideértve a mezőgazdasági üzem szántóterületével határos ilyen elemeket is;
 - d) **védelmi sávok**, ideértve az állandó gyepterület által fedett védelmi sávokat is, feltéve, hogy ezek elkülönülnek a határos támogatható mezőgazdasági területtől;
 - e) **agrár-erdészeti hektárok**, amelyek az 1698/2005/EK rendelet 44. cikke és/vagy az 1305/2013/EU rendelet 23. cikke értelmében támogatást kapnak vagy kaptak;
 - f) **erdőszélek** mentén fekvő támogatható hektársávok;
 - g) **rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvénnel beültetett területek**, amelyeken nem használnak ásványi műtrágyát és/vagy növényvédő szereket;
 - h) egyes erdősített területek;
 - i) az ültetés és vetőmag-csíráztatás útján létrejött azon **köztes kultúrákkal vagy takarónövényzettel borított területek;**
 - j) **nitrogénmegkötő növényekkel** beültetett területek.

**Számos tájképi elem szóba jön:
kunhalmok, táblaszegélyek,
facsoportok, fasorok, árkok, stb.**

Fiatal gazdálkodók támogatása

Kötelező, a közvetlen kifizetési nemzeti keretösszeg legfeljebb **2%-a**.

Feltételei:

- 40 évnél fiatalabb termelő
 - aki most kezd mezőgazdasági tevékenységbe, vagy
 - gazdaságát az első támogatási kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül hozta létre.
- Legfeljebb 5 éven keresztül nyújtható
- A támogatás **felső területi korlátja 25 és 90 hektár** között tagállami hatáskörben állapítható meg
- Tagállami átlagtámogatás 25%-a adható a támogatható hektárszámig, Magyarországon 90 hektárig, ez kb. **64 €/ha** (Mintegy 9000 fiatal gazdával számolhatunk)

Kisgazdaságok egyszerűsített támogatása

- **Önkéntes**, a közvetlen támogatási keretösszeg **maximum 10%-a** fordítható a jogcímre
 - Minden közvetlen kifizetést helyettesít
 - Egyösszegű támogatás, melynek mértéke **minimum 500 € maximum 1250 €/év/gazda.**
 - Legalább 1 hektáros területtel kell rendelkezni, aki nem érné el a normál rendszerben az 500 eurót, annál felkerekítik az átalány támogatást. 500 és 1250 euró között a normál rendszerben járó támogatásnak megfelelő összeget kap a termelő.
 - Mintegy 80 ezer termelő vagyis a közvetlen támogatásokban részesülő összes termelő csaknem 50%-a kaphat egyszerűsített kisgazda támogatást.

Termeléshez kötött támogatások

Termeléshez kötött támogatás

- **Önkéntes**, legfeljebb az éves **pénzügyi keret**
 - **13%-a** (pl. rizs, tej, juh- és kecskehús (de minimis), marha- és borjúhús, szárított takarmány (de minimis), cukorrépa, valamint a gyümölcs és zöldség)
 - **plusz 2%** kizárólag fehérjenövények támogatására (szemes és szálas)
- Területi minimumküszöb: 1 hektár
- Az éves felhasználható **keretünk 165,3 + 25,4, millió euró** melynek ágazatok közötti felosztásáról jelenleg is folyik az egyeztetés a szakmaközi és érdekképviselői szervekkel, valamint a NAK-kal
- Elsődleges **cél** a munka-intenzív ágazatok (állattenyésztés, kertészet) támogatása (terület vagy állatalapú támogatás)

Amit kivált – érintett ágazatok támogatása 2013-ban

	Uniós keret		Nemzeti keret	
	Összeg (euró)	Jogcím megnevezése	Összeg (euró)	Jogcím megnevezése
Anyatehén	32 679 305	Kérődző	15 348 482	Anyatehén ÁNT termeléshez kötött
Hízottbika	5 845 557	Kérődző	6 812 812	Hízott bika ÁNT
Anyajuh, anyakecske	10 231 599	Kérődző	9 157 069	Anyajuh de minimis+anyajuh termeléshez kötött, anyajuh kiegészítő
Különleges tej	44 500 000	Különleges tej	26 698 776	Term elválasztott ÁNT
Különleges rizs	1 300 000	Különleges rizs		
Zöldség	903 112	ZGYD-szerk át		
Gyümölcs	8 061 863	ZGYD-szerk át		
Héjas gyümölcs			350 175	Héjas gyümölcsűek term. kötött
Bogyós gyümölcs	391 000	Elkülönített		
Zöldség elk. tám (ipari paradicsom)	4 756 000			
Cukorrépa	41 010 000	Elkülönített		
Szárított takarmány			804 964	Szárított takarmány de minimis
összesen	149 287 436		59 172 278	

Hitelprogramok

Kedvezményes hitelek az állattenyésztés számára

- Növekedési Hitelprogram (2,5%)
 - Beruházásra, forgóeszköz-finanszírozásra és EU-s támogatás előfinanszírozáshoz, hitelkiváltáshoz igényelhető
 - Min. hitelösszeg: 3 millió Ft
 - Futamidő beruházásnál 10 év, forgóeszköznél 3 év
- Új Magyarország Agrárfejlesztési Hitelprogram
 - Új hitelcéllok: A hitelprogram keretében az **induló fiatal gazdák** kedvezményes hitelt igényelhetnek legfeljebb 50 millió forint összegben, továbbá a mezőgazdasági termelők is igényelhetnek kedvezményes **termőföld-vásárlási hitelt** de minimis keretük terhére, ugyancsak maximum 50 millió forint összegben.
 - Kezdő vállalkozások is igényelhetik
 - A felvehető hitel összege 5 – 1 000 millió Ft,
fiatal agrárvállalkozó esetén 1 – 50 millió Ft.
 - Futamidő legfeljebb 15 év
 - A program keretében több mint 17 milliárd forint hitel kihelyezésére került sor.

Kedvezményes hitelek az állattenyésztés számára

- MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram
 - 15 milliárd forint keretösszegeből 10 milliárd forint az állattenyésztés számára, azon belül 5 milliárd forint a baromfi-, nyúl-, sertés és szarvasmarha (beleértve a hús és tejhasznosítást) ágazatban tevékenykedő termelők számára van elkülönítve
 - Hitelösszeg: min. 1 millió Ft, mezőgazdasági termelők és halgazdálkodók esetében max. 50 millió Ft, termelők esetében max. 500 millió Ft.
 - A hitel tenyészállat-vásárláshoz is igényelhető
 - Kezdő vállalkozások is igényelhetik; Hitelkiváltáshoz is igényelhető; Nem csak KKV-k igényelhetik
 - VM a kamatfizetéséhez 50%-os mértékű, maximum évi 4 százalékpont kamattámogatást biztosít, így az éves kamat 3,4%
 - Futamidő 6 év
 - A hitelprogram keretében közel 4 milliárd forint összegű hitelnyújtás történt, amelyből 2,8 milliárd forintot az állattenyésztési ágazat kötött le.

Kedvezményes hitelek az állattenyésztés számára

- Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel
 - A kedvezményezettek köre: mezőgazdasági termeléssel, halgazdálkodással, mg-i feldolgozással és forgalmazással, vadgazdálkodással foglalkozó KKV-k, természetes személyek
 - A hitel elérhető egy teljes lezárt évvel nem rendelkező fiatal mezőgazdasági termelők részére is
 - A VM évi 4 százalékpont kamattámogatást és 50%-os kezesi díjtámogatást nyújt a vállalkozások csekély összegű de minimis kerete terhére, így a hitel kamata jelenleg 2,5%
 - A hitel összege: 500 ezer Ft – 25 millió Ft
 - Futamideje: 1, 2 vagy 3 év
 - Típusa: szabad felhasználású hitel
 - Programban jelenleg részt vevő hitelintézetek: OTP Bank Nyrt., Sberbank Zrt., a Takarékszövetkezetek és a Dél-Dunántúli Regionális Bank Zrt.

Kedvezményes hitelek az állattenyésztés számára

- Kedvezményes hitel- és lízingdíj-támogatás mezőgazdasági üzemek korszerűsítéséhez és fejlesztéséhez a **114/2008. (IX. 5.) FVM rendelet** alapján
- Az **MFB Agrár Forgóeszköz Vis Maior Hitelprogram** elérhető az igazoltan vis maiort (pl. állatállományt sújtó járványos, fertőző megbetegedés, elhullás) szenvedett termelők részére
- Kibővítésre került az **Új Magyarország TÉSZ Forgóeszköz Hitelprogram**, így most már a zöldség-gyümölcs termékpályán kívül, az egyéb termékpályákon működő, minősített elismeréssel rendelkező termelői csoportok számára is elérhető.
 - +folyamatban van a programhoz kamattámogatást nyújtó rendelet kidolgozása

Egyéb vidékfejlesztési támogatások a jelenlegi program alapján

Vidékfejlesztési támogatások „Állatjólét”

- **Jogalap:** 18/2011. (III.9.) VM rendelet
- Támogatottak azok a tejtermelők, akik önkéntes alapon 5 éven keresztül az előírtakhoz képest magasabb állatjóléti kötelezettségeket vállalnak.
- Támogatás=alaptámogatás+kiegészítő támogatás
- **A jogcímre a meghirdetéskor, 2011-ben lehetett támogatási kérelmet benyújtani.**
- **585 db ügyfél rendelkezik támogatási határozattal.**
- Az első három év forrása, 80,4 millió euró, azaz 24 Mrd Ft van biztosítva a DIT-ÚMVP-ből, az utolsó két év forrás szükséglete 53,6 millió euró, azaz 16 Mrd Ft az új vidékfejlesztési program a 2014-2020-as időszak forrását terheli
- Az intézkedésre **évente 26,8 millió euró, azaz közel 8 Mrd Ft kerül kifizetésre.**

2014-2020-as ciklus intézkedései

Uniós vidékfejlesztési prioritások 2014-2020 között

1. tudásátadás és innováció
2. a versenyképesség fokozása, a mezőgazdasági üzemek életképességének javítása és fenntartható erdőgazdálkodás;
3. az élelmiszerlánc szervezése, mezőgazdasági termékek feldolgozása és kockázatkezelés;
4. ökoszisztémák megőrzése;
5. az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, klímavédelem;
6. a társadalmi befogadás előmozdítása, vidéki térségek fejlesztése.

Átfogó célkitűzések: klíma, környezet, innováció

Az állattenyésztést érintő intézkedések 2014-2020 között

- A beruházások a 2.-es és 5.-ös prioritáshoz kapcsolódnak
- 3 beruházási művelet (a 1305/2013/EK 17. cikke alapján):
 - Versenyképesség javítása az állattenyésztési ágazatban;
 - Energiahatékonyság javítása az állattenyésztési ágazatban;
 - Trágyatároló építésére irányuló beruházás támogatása;
- Az állattenyésztés számára elérhető lesz a Európai Innovációs Partnerségen keresztül:
 - Agrár-innovációs Operatív Csoportok támogatása;
 - Agrár-innovációs Operatív Csoport beruházásainak támogatása;

Középtávú kormányzati tervek az állattenyésztésben

- Szakmaközi törvény hatálya alatti szabályozás
- Szoros együttműködés a szakmaközi szervezetekkel és az egyes termékpályákon működő szakmai érdekképviselletekkel
- Stratégiai együttműködés kialakítása minden ágazatban
- Közösségi marketing lehetőségeinek kihasználása
- Közvetlen kifizetések szintjének megőrzése 2014-2020 között
- Vidékfejlesztési programok széleskörű alkalmazása
- Kockázatkezelési, biztosítási konstrukciók kidolgozása
- Tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló tv. alkalmazása
- Nemzeti hatáskörben adott támogatások megtartása, megújítása
- Minden intézkedést az EU-s szabályok adta lehetőségek maximális kihasználásával tervezünk

**Köszönöm a megtisztelő
figyelmüket!**